

Dospelá populácia

- poškodenie štítnej žľazy
- nádorové ochorenia
- poruchy metabolizmu, napr. cukrovka 2. typu, obezita
- kardiovaskulárne ochorenia
- poruchy plodnosti u mužov a žien

Detská populácia

- nižšia pôrodná hmotnosť
- poškodenie sluchu (nespôsobené vystaveniu hluku)
- poškodenie zubnej skloviny
- poškodenie imunitného systému
- vývojové poruchy plodu
- neurologické poruchy, poruchy správania (napr. ADHD)

Tehotné a dojčiace ženy

PCB prechádzajú cez placentu do plodu a sú vylučované aj do materského mlieka. Napriek prítomnosti PCB v materskom mlieku, WHO jednoznačne odporúča mamičkám dojiť. Štúdie potvrdili, že benefity dojčenia prevyšujú prípadné účinky PCB na vývoj dieťaťa. Na druhej strane, dojčiace matky by nemali cielene znižovať svoju hmotnosť, pretože pri chudnutí prebieha odbúravanie tukového tkaniva, v ktorom sú PCB látky naviazané, pričom následne viac PCB prechádza do materského mlieka.

» Odporúčania pre verejnosť

- Pri chytení rýb sledujte upozornenia, v prípade ak v lokalite prebieha lov rýb výhradne v režime „chyt' a pust'“, ryby nekonzumujte
- Nejedzte ryby z rybníkov, ani z nádrží vodných tokov kontaminovaného územia
- Nechovajte zvieratá voľne vonku v kontaminovanej oblasti
- Nekonzumujte domáce produkty živočíšneho pôvodu z kontaminovaných oblastí, ktoré obsahujú veľa tuku (masť, vajíčka, syry, mäso, údené mäsové výrobky...)
- Kupujte potraviny z obchodných reťazcov
- Nepofukajte na divú zver a nejedzte mäso z poľovačiek z kontaminovaného územia (resp. žiadajte o potvrdenie ŠVaPS dokladujúce na základe analýz bezpečnosť daného mäsa)

Mimoriadna situácia v regióne zataženom PCB látkami

» Prečo bolo potrebné vyhlásiť mimoriadnu situáciu?

Skutočnosť, že výroba polychlórovaných bifenylov (PCB) v podniku Chemko Strážske spôsobila kontamináciu zložiek životného prostredia v dotknutom regióne na východe Slovenska je už verejnosti niekoľko desaťročí známa. Odborníci pracujúci v oblasti vedy a výskumu i v oblasti štátnej správy znečistenie tohto územia sledujú a hľadajú riešenia zamerané na jeho postupné odstránenie. Vyriešenie tohto problému však vzhľadom na jeho charakter i rozsah nie je vôbec jednoduché. V roku 2019 odborníci pri výkone kontroly areálu lesnej obory v susedstve výrobného areálu podniku identifikovali nevhodne skladované a poškodené nádoby obsahujúce PCB, ktoré môžu predstavovať jeden zo zdrojov kontaminácie životného prostredia a tým ohrozovať aj zdravie obyvateľov. Odborníci z jednotlivých rezortov štátnej správy sa po obhliadke týchto nádob zhodli, že je v záujme ochrany životného prostredia a najmä odstránenia rizika ohrozenia zdravia potrebné vykonať opatrenia zamerané na zabránenie ďalšiemu úniku týchto škodlivých látok do zložiek životného prostredia. Vyhlásením mimoriadnej situácie sa začne s likvidáciou tohto toxického odpadu, ktorý bezprostredne ohrozuje zdravie občanov.

» Čo sú polychlórované bifenyly?

- PCB sú chemické zlúčeniny, ktoré boli v minulosti považované za zdravú neškodné. Používali sa ako súčasť náterových hmôt, ako teplotnosné kvapaliny vo výmenníkoch tepla či izolačné kvapaliny v transformátoroch a kondenzátoroch.
- Až neskôr sa výskumom zistilo, že majú preukázateľne toxické vlastnosti na človeka, živočíchy a životné prostredie.

